

Bakonyszombathelyi templom

Bakonyszombathely, Kossuth u. 40

A templom története

"1392-ben Zornbathel Csesznek várához tartozik. A reformáció korán tért hódít ezen a vidéken. „ (Forrás: <https://sematizmus.veflevertar.hu/node/11891>)

A gyülekezet **jelenlegi temploma a második templom** a gyülekezet történetében. Az első építésének éve ismeretlen, csak annyit tudunk, hogy a jelenlegi helyén állott, sárból volt rakva, zsúppal fedve, és előtte harangláb állt két haranggal. A belseje ugyanolyan szegényes lehetett, mint a külseje.

Az akkor „Magyarszombathely”-nek ev. lelkésze és ennek udvarán 1740-ben sövényfonatú imádkozó háza áll, és az anyagyülekezetek közé sorolják (Forrás: <https://sematizmus.veflevertar.hu/node/11891>)

Hosszufalusi Magdó András lelkész ugyanis lelkipásztorságának mindjárt az első évében, **1740-ben**, „...némi igazításokat akarván tételni, főképpen abban oltárt építeni, adakozásra szólította fel a híveket...” A lelkész folyamodványt küldött Bécsbe, a svéd király követéhez, amelynek következményeként a svéd király udvari papja a protestáns fejedelmek követeitől a „...szombathelyi ekklesiára 30 rhenusi (rajnai) forintot gyűjtött...”

Az oltár megépítése és a „szent hajlék ékeesebb ruhába öltöztetése” után **1746-ban** harmadik **harangot öntettek** Győrött, és új haranglábát építtettek. „De ezen díszítések csak fokozták a hívekben a vágyat egy új, tágasabb és diszesebb templom után.”

Lipót király idejében született meg a türelmi rendeletet becikkelyező 1790/91. évi 26. törvény, amely biztosította a protestáns felekezetek vallásszabadságát. Ezt követően nem késlekedtek tovább a hívek, haladéktalanul hozzáfogtak az új, jelenlegi templom építéséhez.

1792. február 12-én tartották meg azt a nevezetes közgyűlést, melyen a **templom építését elhatározták. 1792. március 8-án** megkötötték a **templomépítési szerződést** Freysing Ferdinánd móri kőművesmesterrel a következő módon:

„Én, **Freysing Ferdinánd** adom tudtára mindenkinek, akiknek illik, hogy a m. szombathelyi evangélikusokkal egy oly egyességre léptem, mely szerint a fent megírt módon **(10 öl hosszú, 5 öl széles, 3 öl 2 suck magas, a torony a proportio /arány/ szerint illik, hogy 9 öl legyen)** építek nékiek egy templomot legalább **30 hetek elforgása alatt** úgy, hogy ezért ő kegyelmek nékem **580 frtot fizetni tartoznak**; azon kívül a legények vett húsához valami főzeléket és a pallért minden holnapban Mórra vinni kocsin.

E mellett én is azt igérem:

- *Hogy a munkában híven eljárak;*
- *Foglalópénzt csak 100 frtot kérek;*
- *Még a többiek békívánásakor is, mely a munka végével lészen, azt cselekszem, hogy 100 frtot esztendeig nálok hagyok.*

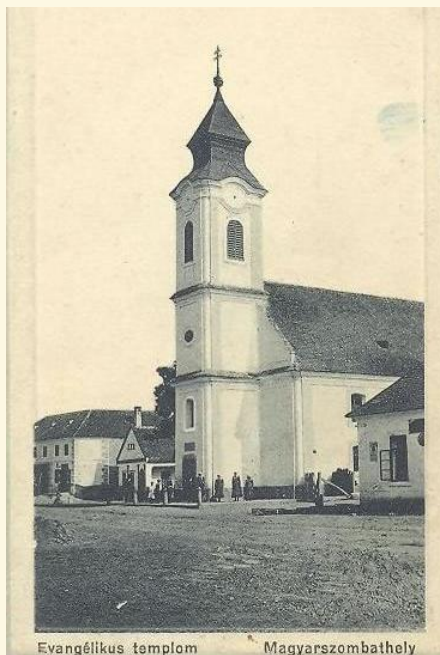
Ennek nagyobb bizonyosságára tettük ezen contractusunkat tulajdon kezünk keresztvonásával megerősítvén.

Kelt M.-Szombathelyen 1792 márt. 8.

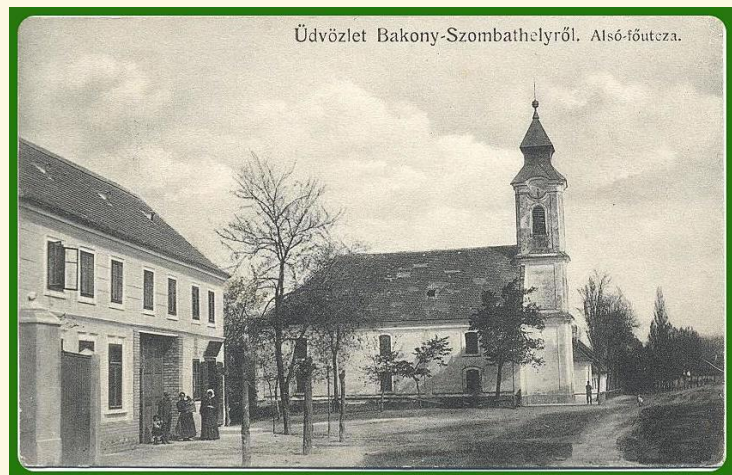
*Kiss Dániel a gyülekezet predikátora m.k.
Horváth Tamás bíró és kurátor m. k.
és a többi közönségesen.”*

*Freysing Ferdinánd m.k.
Letenyei Pál kurátor m.k.*

A templom építését a húsvéti ünnepek után kezdték meg, és december ötödikén fejezték be a kőművesek. Az **új templom felszentelése 1793. május 9-én**, mennybemenetel ünnepén történt Szakonyi József esperes, pápai lelkész által, Hrabovszky György palotai, Malatides Pál sári és Kiss Dániel helyi lelkész közreműködésével.

Evangelikus templom Magyar Szombathely

1959

Az új templom felépítését követően a – korábban templom előtti haranglábon álló – **három harangot a toronyban helyezték el.**

A **harangok szava** az egykori falu életében **biztonságot jelentett**, beépült a „haza” és az „otthon” fogalmába.

A harang:

- Reggel ébresztett,
- jelezte a delet,
- nyári alkonyatkor hazaszólított a határból,
- este nyugalomra szólított,
- hívott az Isten házába,
- elbúcsúztatta a halottakat
- és jelezte a veszedelmet.

Megfigyelhető a gyülekezet történetében, hogy milyen erős volt a kötődése a harangokhoz. Ha valamelyik meghibásodott vagy használhatatlanná vált – vállalva nagy anyagi terheket –, azonnal pótolták.

Így volt ez 1797-en, 1858-ban és 1866-ban is. Az első világháború idején a gyülekezetnek hadicélokra be kellett szolgáltatnia a legnagyobb és a legkisebb harangját. De már 1924-ben újakkal pótolta a gyülekezet ezt a veszteséget.

A **nagyharang 574 kg-os, G hangú**, felirata: „Erős várunk nekünk az Isten. Készítette a bakonyszombathelyi ev. gyülekezet.”

A **kis harang 158 kg, D hangú**, és felirata: „Hősök emlékére. Légy csendes szívvel. Készítette a bakonyszombathelyi evangélikus egyházközség 1924.”

A **középső** 200 éves harang **320 kilogrammos** volt, és **B hangú**. Ez a harang a második világháború idején (1944-ben) beszolgáltatásra került, pótlása napjainkig sem történt meg.

1805-ben – a nagy műveltségű Balogh István (1802–1837) szolgálata idején – győri mesterekkel **orgonát készíttetett a gyülekezet**, amelyet 1897-ben újra cseréltek.

Ennek **átépítésére 1960-ban** került sor Kovács István és felesége, Germán Julianna hagyatékából.

Az orgona **utolsó felújítása 1993-ban** történt. 1993. november 14-én volt az az ünnepi istentisztelet, amikor a gyülekezet hálát adott 200 éves templomáért és felújított orgonájáért. Az igehirdetés szolgálatát **Szebik Imre**, az Északi Egyházkerület püspöke végezte.

Az elmúlt több mint két évszázadban folyamatos volt a templom szépítése, karbantartása, felszerelésének folyamatos gyarapítása és megújítása. **40-50 évenként visszatérően sor került átfogó belső és külső felújítására. Legutolsó külső festése 2007-ben történt**, amely összekapcsolódott a templom környékének rendezésével. A munkákhoz az Egyházmegyétől 900.000 Ft-ot nyertünk. Ezek a munkálatok 2008 őszén fejeződtek be.